

Augustin Blazović
Crte iz Novoga svita

I.

Nad Oceanom

Veliki zračni brod
pliva nad oblaki,
ki se dižu iz Oceana.

Svaki dan, svaku noć
lebdi med nebom i zemljom
zračnih brodov veliki broj.

U nji se bezbroj putnikov seli
od velegrada do velegrada,
od jednog do drugog kraja
sve manjeg i manjeg svita.

Dok doli na zemlji u noći
spavaju ljudi u umornom snu,
ili se seljak po danu na polju
i djelač u suri tmurni tvornica poti,
bogati menedžeri, trgovci, diplomati i snobi
letu u zraku u cilje nove,
na skupe kongrese i dosadne gozbe,
ili za ljubav Mamonu masnom
na vkanjbu i trgovanje,
da bi bogati još bogatiji postali
i još nesrićniji svi siromahi.

A zračni brodi letu i letu,
med nebom i zemljom nemirno lebdu
nad oblaki, ki se iz slanih suz
i pota ubogih
dižu kao nečujni krik i kletva
do gluhog šutljivog neba.

II.

Kao u kotlu ili u peći

Iz zimske noći staroga svita
iz hladnoga zračnoga broda
stupim u Rio
kao u vruću krušnu peć
ili u kotao, na koga baca
nemilo sunce svoj nemili žar.

Debele kapljice pota se taču
ljudem po tijelu i po obrazu.
Za dva tajedna bit će tu pota i plesa,
muzike, pjesam na karnevalu.
Sijaj, o sunce, ljudem u srce
nevinu radost i šalu!
Radost je posmih iz raja,
vesela slast života je šala.

III.

**Na „Šećernoj kapi“
(Pao da assugar)***

Još prije neg je postala
kora na površini zemlje tvrda,
iz vruće se lave podignuo
ov ogromni obli prst
od gologa surog granita,
kao da od početka do konca svita
prisegu šalje svevišenjemu Bogu,
da stoji tvrdo Njemu na slavu.

IV.

Braća na plaži

Copa Cabana i druge obale-plaže
veselo-bučnoga Rio-grad
mrvu sada od ljudi,
bijelih, črnih i žutih,
ki se u radosti sunca i morja
grlu-raduju med sobom
kot sestre i braća.

Ah, zašto nisu svi ljudi
med sobom sestre i brati?
Zašto ne more biti
brat siromahu svaki bogati?

V.

Krist nad gradom*

Nad Riom de Janeiro-gradom,

nad gorom Corcovado
stoji raširenih ruk Gospodin.
Negda je rekao:
Kad budem podignut gori,
– na misli imaše križno drivo –
sve ću u ljubavi privlačiti k sebi.
Sada stojiš u kamen isklesan
nad ovim bučnim gradom.
Prigrli k sebi sve ljude!
Pritegni je k sebi,
bar kako se oni protivu
tvojoj ljubavi.
Jer samo u tvojoj ljubavi
najt ćemo dom i mir
i onu beskrajnu sriću,

Za kom mi svi prirodjenom čežnjom
čeznemo, hrlimo
kao strelica u cilj,
Bogu u krilo.

VI.

U srcu Sao Paola

U srcu velegrada Sao Paula
na rubu bučne ulice sidi
prosjačko dite iskrivljenih ruk i nog
i strašno pogrdjenog lica,
iz koga zmaljaju oči:
„Vi svi, ki idete mimo,

ki trčite ludo za poslom,
za razveseljenjem, zabavom,
vi bijeli, črni i žuti,
prosim oglejte se simo!

I ja sam dite ovoga svita,
dite, ko je vesela majka
ljubavljju pod srcem nosila,
onda u boli na ov svit rodila.
No, kad je vidila moje kotrige
i moje lice ružno i gadno,
po mnogi, od suz **napunjenih** noći
srce joj puklo od boli.“

U kratkom trenutku pogleda brzog
sve to čitam u mutni očima
toga nesrićnog diteta.
Ali me nosi već dalje i dalje
silija ljudi po cesta.
I ja ta tužno pogled izrinem
iz misli i savjesti svoje.

Ali u kasnoj me noći
probudu iz sna **one** žalosni oči.
Ne daju mi mira i ne hte mi dati;
u ti me tužni očima
gledaju svita svi siromahi.

VII.

Uz Santos

Sunce i morje i zrak se združuju
u žestoku sparnu vrućinu.

Voda je vruća, sunce nas pali,
pasja nam žega goni pot slani
iz svih kotrigov i porov tijela.

Polnoć je zdavno već mimo,
a ja još bez sna sidim i čekam
vani pred vrati. Pokusim moliti.
Ali riči molitve su prazne lupinje,
živci pretirano silno nategnute žice,
Glava šumi kao vjetrom izložena lopa,
pamet tupija neg stara jalova kosa.

Sidim pred vrati i mislim:
ni purgatorij ne more bit gorji
od ove vruće, vlažne i sparne noći.

VIII.

Pionirom

(Nova Santa Rosa)

Po grbavi poljski vijugavi puti
praši se suha črljena zemlja.
Put pratu beskrajna zelena polja,
na nji će vrijeda zrejati soja.
Za rodnom sojom sijat hte žito,
da bi im jedno ljeto dvi žetve nosilo.

Još pred nekolikimi ljeti
pokrivaše prašuma cijelu krajinu.
Pioniri su muži iskrčili šume,
u črljenu zemlju zarizali pluge,
ter siju i sadu, trgaju, žanju
obiteljam svojim i svitu za hranu.

U ov pionirski svit su došli moji subrati,
da pionirstvo nastavu za dušu.
Velikim marom crikve i kloštre zidju,
brižno uču, odgajaju dicu.
Odraslim davaju zdrave nauke,
da živu zdravo bez velike muke.

Ah, časne sestre, premila braća,
prem vam svit truda dosta ne plaća,
budite veseli zadaćam svojim,
djelajte dalje, da svit bude bolji.
A ja ću mnogo misliti na vas,
žalim da nisam zauvijek kod vas.

IX.

Antonio iz Paraisopolisa

Na rubu grada Sao Paula
med grmljem divljih bananov
živi mali Antonio črni,
deveto dite majke uboge.
Žive i **svitle** oči dičaka
znatiželjno motru mi lice.

Kad zaobličī, da mu se smišim
razvedru se radosnim sjajem
i njegove oči.

Ja mu pogladim glavu,
sram me je svega, ča imam.
On nima ništa mimo ubošva.
Htio bih mu dati novca,
da se iskupim ter oslobodim
iz nepravde jalne.

Črni Antonio mali,
ti, tvoje sestre i brati,
vi ste budućnost svita,
vi ćete jednom nositi
Aziji, Afriki Krista.

a. b.

Kalendar Gradišće, 1978, 129-131.

***Zuckerhut, Šećerna glava** (portugalski: Pão de Açúcar); **Krist na gradom**>Krist **nad** gradom

prozni tekst: Putnik

Putne crte i slike iz Novoga svita, KG, 1978, 75-93.